

Asia: VN/27419/2020

Luonnon virkistyskäytön strategia

Yleinen lausunto

Voitte tässä lausua yleisesti luonnon virkistyskäytön strategiasta

Sydänliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja näkee vuoteen 2030 ulottuvan kansallisen virkistyskäyttöstrategian tervetulleena ja tarpeellisenä. Pidämme tärkeänä luonnon virkistyskäytön kehittämistä siten, että luontoympäristö on yhdenvertaisesti saavutettava, monipuolinen ja houkutteleva liikunta- ja oleskeluympäristö. Luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutuksista on selkeä näyttö ja siksi strategiaan kirjatut tavoitteet lähiluonnon saavutettavuudesta ja kansanterveyden edistämisestä ovat erityisen tärkeitä.

Kiitettävää on, että järjestöjen rooli on otettu huomioon strategiassa. Järjestöjen asiantuntijuutta ja kokemustietoa kannattaa hyödyntää luonnon virkistyskäytön kehittämisessä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa kunnissa ja hyvinvointialueilla. Toimijoiden rooleissa, olkoonkin esimerkinomaisia, järjestötoimijat ja järjestöjen rooli on kuitenkin tunnistettu varsin kapeasti. Muutkin kuin ulkoilu-, harraste- ja liikuntajärjestöt toteuttavat monipuolista luonnossa tapahtuvaa toimintaa. Järjestötoimijat laajasti, mukaan lukien kansanterveys- ja potilasjärjestöt, on syytä paremmin tunnistaa osaksi luonnon virkistyskäytön toimijaverkostoa. Järjestöillä on myös merkittävä rooli luonnon terveysvaikutuksista ja virkistyskäytöstä viestimisessä.

Yhdenvertaisen luonnon virkistyskäytön edistämistä strategiassa on syytä painottaa enemmän. Tutkimusnäyttö luonnon terveysvaikutuksista on vahvistunut. Jo lyhytkin oleskelu lähiluonnossa madaltaa verenpainetta ja lieventää stressiä. Lähiluonnon ja -virkistysalueiden merkitystä tulee korostaa ja jokaisella asuinpaikasta riippumatta – kaupungeissakin – tulee olla mahdollisuus lähteä luontoon. Lisäksi strategiassa on syytä tunnistaa, että luonnon virkistyskäyttö ja sen vaikutukset eivät rajoitu pelkästään vapaa-aikana tapahtuvaan liikkumiseen ja oleskeluun. Lähiluonto voi olla merkittävä ympäristö myös esimerkiksi työmatkaliikkumisen, varhaiskasvatuksen ja opetuksen näkökulmasta.

Johdanto

Voitte tässä lausua luvusta 1: Johdanto (1.1 Hallinnollinen tausta ja työn käynnistäminen, 1.2 Strategian tavoitteet)

-

Luonnon virkistyskäytön nykytila

Voitte tässä lausua luvusta 2: Luonnon virkistyskäytön nykytila (2.1 Käsitteet, 2.1 Seurantatietoa luonnon virkistyskäytöstä, 2.3 Luonnon virkistyskäytön mahdollisuudet Suomessa, 2.4 Luonnon virkistyskäytön resursointi, 2.5 Toimijoiden roolit, 2.6 Lainsäädäntö, 2.7. Luonnon virkistyskäyttöä koskevat muut strategiat ja toimet)

-

Hyödyt

Voitte tässä lausua luvusta 3: Hyödyt (3.1 Terveys ja hyvinvointi, 3.2 Talous ja työelämä, 3.3. Kansalaisuus, kulttuuri ja yhteisöllisyys, 3.4 Ympäristön tila ja virkistyskäytön kestävyys)

-

Tulevaisuuden näkymät

Voitte tässä lausua luvusta 4: Tulevaisuuden näkymät

Sydänliitto yhtyy Hengitysliiton lausuntoon siitä, että kuntien ja hyvinvointialueiden tulee toimia tiiviissä yhteistyössä asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja tukea alan järjestöjen toimintaedellytyksiä. Luonnon virkistyskäyttöä tulee kehittää yhteistyössä ottaen mukaan kehittämistyöhön niin alueen asukkaat kuin sidosryhmätkin, järjestöt mukaan lukien.

Liikkumisen ja maankäytön suunnittelulla sekä luontoalueiden hoidolla on suuri vaikutus asukkaiden arkeen, terveyteen ja hyvinvointiin. Luonnon tulee olla ihmisten lähellä ja asuinalueet kaavoittaa niin, että asukkailla on välitön pääsy viher- ja virkistysalueille. Lähiluonnon virkistysmahdollisuuksiin tulee panostaa jo kaavoitusvaiheessa.

Luontoympäristöjen yhdenvertaista saavutettavuutta on syytä painottaa. Lähiluonnon saavutettavuus pitää turvata kaikille, jotta ei lisätä eriarvoistumista. Tämä edellyttää mm. julkisen liikenteen yhteyksien turvaamista lähiliikuntapaikoille ja virkistysalueille.

Järjestöyhteistyö ja järjestöjen asiantuntijuuden ja kokemustiedon hyödyntäminen on tärkeää, jotta mm. pitkäaikaissairaat ja erityisryhmät otetaan huomioon luonnon virkistyskäytön suunnittelussa ja toteutuksessa. Kosketus luontoon on syytä turvata myös heille, jotka eivät pääse luontoon, esimerkiksi luonnon kokeminen iäkkäiden palvelutaloihin digitaalisesti tai toimintaympäristöä kehittämällä.

Kuten Hengitysliittokin esittää, tietoa luonnon hyvinvointivaikutuksista tulee olla helposti saatavilla. Tietoa tulee jakaa osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä niin kasvatuksessa, terveydenhuollossa, kuntoutuksessa kuin liikuntatoimessakin.

Tavoitteet ja toimintalinjaukset vuoteen 2030 mennessä

Voitte tässä lausua luvusta 5: Tavoitteet ja toimintalinjaukset vuoteen 2030 mennessä (5.1 Missio, 5.2 Visio, 5.3. Strategiset tavoitteet, 5.4 Toimintalinjaukset)

-

Toimeenpano ja seuranta

Voitte tässä lausua luvusta 6: Toimeenpano ja seuranta (6.1 Jatkotyö ja strategian päivittäminen, 6.2 Seuranta, mittarit ja indikaattorit, 6.3 Viestintä)

-

Hohtari Katja
Suomen Sydänliitto ry - Marjaana Lahti-Koski